

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 131/17
Luxemburg, 5 decembrie 2017

Concluziile avocatului general în cauza C-451/16
MB/Secretary of State for Work and Pensions

Avocatul general Bobek consideră că este nelegală o prevedere din dreptul național în sensul căreia o persoană care și-a schimbat genul trebuie să fie necăsătorită pentru a putea beneficia de o pensie de stat

O asemenea cerință este incompatibilă cu Directiva Uniunii privind egalitatea de tratament între bărbați și femei

MB s-a născut în 1948, a fost înregistrat la naștere ca bărbat și s-a căsătorit în 1974. În 1991 a început să trăiască ca o femeie și în 1995 a suferit o operație de schimbare de gen. MB nu a depus totuși o cerere pentru obținerea unui certificat de recunoaștere definitivă a genului potrivit legislației naționale deoarece, la acel moment, un solicitant de astfel de certificat care era căsătorit trebuia să își anuleze căsătoria întrucât legislația Regatului Unit nu permitea căsătoria între persoane de același sex. MB și soția sa nu doreau să își anuleze căsătoria.

În 2008, MB a atins vârsta de 60 de ani, vârsta de pensionare pentru femeile născute înainte de 6 aprilie 1950. Ea a depus o cerere de pensie de stat. Cererea sa a fost respinsă întrucât nu deținea un certificat de recunoaștere definitivă a genului și, prin urmare, nu putea fi tratată ca femeie pentru determinarea vârstei de pensionare. MB a contestat acea decizie în fața instanțelor naționale. Ea susține că această condiție de a fi necăsătorit conduce la o discriminare contrară dreptului Uniunii.

O directivă a Uniunii¹ interzice discriminarea pe criterii de sex în ceea ce privește beneficiile de stat, inclusiv pensia pentru limită de vârstă. Directiva prevede o excepție de la această interdicție, care permite statelor membre să excludă din domeniul ei de aplicare determinarea vârstei de pensionare pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă. Regatul Unit și-a exercitat acest drept și vârsta de pensionare pentru o femeie născută înainte de 6 aprilie 1950 este de 60 de ani, iar pentru un bărbat născut înainte de 6 decembrie 1953 este de 65 de ani.

Totuși, la momentul la care MB a introdus acțiunea în fața instanțelor naționale, genul dobândit al unei persoane transgen nu era recunoscut pentru determinarea vârstei de la care exista dreptul la o pensie de stat dacă acea persoană era și rămânea căsătorită². Curtea Supremă a Regatului Unit întreabă Curtea de Justiție dacă această poziție este compatibilă cu directiva.

În Concluziile de astăzi, avocatul general Michal Bobek consideră că **cerința, aplicabilă numai persoanelor transgen, de a fi necăsătorite pentru a avea acces la o pensie de stat** este contrară directivei. În opinia sa, aceasta **conduce la o discriminare directă pe criterii de sex care nu este justificată în mod obiectiv**.

Pentru a ajunge la această concluzie, avocatul general examinează dacă împrejurările cauzei au dat naștere unei discriminări pe criterii de sex. Discriminarea directă se caracterizează printr-o

¹ Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (JO 1979, L 6, p. 24, Ediție specială, 5/vol. 1, p. 192).

² Situația internă din Regatul Unit s-a schimbat. Legea din 2013 privind căsătoria (cupluri de același sex) a intrat în vigoare la 10 decembrie 2014. Aceasta permite cuplurilor de același sex să se căsătorească. Anexa 5 la această lege a modificat articolul 4 din Legea din 2004 privind recunoașterea genului, prevăzând că un comitet pentru recunoașterea genului emite un certificat de recunoaștere definitivă a genului unui solicitant căsătorit, cu acordul soțului solicitantului.

inegalitate de tratament suferită de un grup de persoane comparabil cu un alt grup de persoane pe baza „caracteristicilor sale protejate” (în acest caz sexul).

Avocatul general face referire la jurisprudența anterioară a Curții care confirmă că interzicerea oricărei discriminări pe criterii de sex privește și discriminarea pe baza schimbării de gen.

În continuare, avocatul general consideră că, în cazul unei schimbări de gen, categoria de persoane care constituie un grup comparabil adecvat pentru a stabili existența unei discriminări pe criterii de sex va depinde de contextul cauzei. În speță, avocatul general consideră că acea categorie de persoane care constituie grupul comparabil adecvat este cea a femeilor cisgen, întrucât problema în discuție este cea a accesului la beneficiul pensiei pentru o persoană transgen care și-a schimbat genul de la cel masculin la cel feminin comparativ cu o femeie cisgen.

În sfârșit, avocatul general concluzionează în sensul existenței unei inegalități de tratament, întrucât situația matrimonială nu are nicio incidență asupra accesului la o pensie de stat pentru limită de vârstă pentru persoanele cisgen, în timp ce persoanele transgen sunt supuse obligației de a-și anula căsătoria.

În opinia avocatului general, o astfel de diferență de tratament pe criterii de sex nu poate fi justificată. Discriminarea directă pe criterii de sex este admisă numai în cazurile prevăzute de directivă. Derogarea care permite statelor membre să mențină vârste de pensionare diferite între bărbați și femei pentru a beneficia de o pensie pentru limită de vârstă nu permite o diferență de tratament între persoane transgen și persoane al căror gen nu a făcut obiectul unei schimbări.

Avocatul general analizează în continuare implicațiile mai largi ale cauzei.

El arată că se poate susține că problema reală în această cauză ar fi cea a condițiilor de recunoaștere a schimbării de gen prin opoziție cu cea a condițiilor de acces la o pensie de stat pentru limită de vârstă.

Avocatul general recunoaște că revine statelor membre sarcina de a determina condițiile în care schimbarea de gen a unei persoane este recunoscută din punct de vedere juridic. El respinge însă argumentul potrivit căruia aceasta nu permite să se concluzioneze în sensul unui tratament nelegal pentru motivul că condiția de a nu fi căsătorit nu este o cerință directă pentru accesul la o pensie de stat pentru limită de vârstă, ci o cerință pentru recunoașterea schimbării de gen, ale cărei condiții sunt de competență statelor membre.

El arată că, în opinia sa, o astfel de abordare ar face ca domeniul de aplicare al dreptului Uniunii legat de interzicerea discriminării pe criterii de sex să depindă de diferitele condiții stabilite în dreptul național, ceea ce ar putea conduce în definitiv la o discriminare „pe căi ocolite”. Avocatul general amintește că statele membre sunt obligate să își exercite competențele cu respectarea dreptului Uniunii, în special a dispozițiilor privind principiul nediscriminării.

Avocatul general indică în mod clar că, cu toate acestea, concluzia sa nu înseamnă că statele membre ar fi obligate să recunoască căsătoria între persoane de același sex. Astfel, tot ce s-ar cere statelor membre ar fi să facă accesul la prestația în discuție în speță independent de această condiție specială de a nu fi căsătorit. Statele membre rămân libere să autorizeze sau să nu autorizeze căsătoria între persoane de același sex.

În final, avocatul general reiterează că această cauză nu privește căsătoria între persoane de același sex, ci combinația unui număr de condiții care determină nașterea unei situații atât de speciale. Această situație rezultă în parte din derogarea de la unul dintre principiile fundamentale de drept al Uniunii, care permite o discriminare directă pe criterii de sex în materia accesului la o pensie de stat pentru limită de vârstă, care nu este numai excepțională, ci ar trebui și să dispară progresiv prin convergența vârstelor de pensionare pentru bărbați și femei în Regatul Unit. Prin urmare, și rădăcina problemei în discuție este sortită să dispară.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua prezentării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106